

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 6.12.2023.
COM(2023) 771 final

2023/0449 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni uredaba (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973 i (EU) 2019/472 u pogledu ciljeva za
utvrđivanje ribolovnih mogućnosti**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Europski parlament i Vijeće donijeli su uredbe (EU) 2016/1139¹, (EU) 2018/973² i (EU) 2019/472³ o utvrđivanju višegodišnjih planova za određene stokove ulovljene u Baltičkom moru, Sjevernome moru i zapadnim vodama te za ribarstvo koje iskorištava te stokove („višegodišnji planovi”). Višegodišnji planovi jedan su od glavnih instrumenata za postizanje ciljeva zajedničke ribarstvene politike („ZRP”).

U skladu s načelima, ciljevima i sadržajem utvrđenima u člancima 9. i 10. Uredbe (EU) br. 1380/2013 („Uredba o ZRP-u”)⁴, u višegodišnjim planovima utvrđuju se ciljevi i mjere za dugoročno upravljanje određenim stokovima i ribarstvom na razini morskog bazena, uključujući, prema potrebi, zaštitne i korektivne mjere. Osim toga, višegodišnji planovi osiguravaju fleksibilnost jer omogućuju utvrđivanje ribolovnih mogućnosti unutar „raspona F_{MSY}”, kako je definiran u članku 2. stavku 2. višegodišnjih planova za Baltik i zapadne vode te u članku 2. stavku 1. višegodišnjeg plana za Sjeverno more.

Višegodišnji planovi sadržavaju identičnu odredbu u članku 4. stavku 6. višegodišnjih planova za Baltičko more i Sjeverno more i članku 4. stavku 7. višegodišnjeg plana za zapadne vode, u skladu s kojom se „ribolovne mogućnosti u svakom slučaju utvrđuju na način kojim se osigurava manje od 5 % vjerojatnosti da će biomasa stoka u mrijestu pasti ispod vrijednosti B_{lim}” („pravilo 5 %”)⁵.

Međutim, u određenim okolnostima povezanim sa stanjem određenog ribljeg stoka i kratkoročnom prognozom za razvoj njegove biomase, primjena pravila 5 % može dovesti do situacije koja ne bi bila u skladu s drugim pravilima iz višegodišnjih planova kojima se uređuje utvrđivanje ribolovnih mogućnosti i koja bi mogla imati ozbiljne socioekonomske posljedice.

S jedne strane, pravilo 5 % može značiti da se ribolovne mogućnosti ne mogu utvrditi i da se ciljani ribolov mora obustaviti. S druge strane, zaštitnim odredbama iz višegodišnjih planova

¹ Uredba (EU) 2016/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o utvrđivanju višegodišnjeg plana za stokove bakalara, haringe i papaline u Baltičkom moru i za ribarstvo koje iskorištava te stokove, o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2187/2005 i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1098/2007 (SL L 191, 15.7.2016., str. 1.).

² Uredba (EU) 2018/973 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o utvrđivanju višegodišnjeg plana za pridnene stokove u Sjevernome moru i za ribarstvo kojim se iskorištavaju ti stokovi, utvrđivanju pojedinosti o provedbi obveze iskrcavanja u Sjevernome moru i o stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 676/2007 i (EZ) br. 1342/2008 (SL L 179, 16.7.2018., str. 1.).

³ Uredba (EU) 2019/472 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o utvrđivanju višegodišnjeg plana za stokove ulovljene u zapadnim vodama i njima susjednim vodama i za ribarstvo koje iskorištava te stokove, o izmjeni uredaba (EU) 2016/1139 i (EU) 2018/973 i o stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EZ) br. 811/2004, (EZ) br. 2166/2005, (EZ) br. 388/2006, (EZ) br. 509/2007 i (EZ) br. 1300/2008 (SL L 83, 25.3.2019., str. 1.).

⁴ Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 22.).

⁵ U članku 2. stavku 7. višegodišnjeg plana za Sjeverno more i članku 2. stavku 8. višegodišnjih planova za Baltik i zapadne vode vrijednost „B_{lim}” definirana je kao „referentna točka za biomasu stoka u mrijestu iz najboljih raspoloživih znanstvenih savjeta, ispod koje može doći do smanjene reproduktivne sposobnosti”.

zahtijeva se donošenje korektivnih mjera kako bi se stok doveo iznad vrijednosti B_{trigger} , pri čemu se te mjere temelje na pojedinačnoj ocjeni prikladnosti odabira takve mjere u skladu s kriterijima utvrđenima u višegodišnjim planovima. Osim toga, u višegodišnjim planovima upućuje se na mogućnost, a ne obvezu, obustave ciljanog ribolova, pod uvjetom da se takva mjera smatra primjerenom u skladu s kriterijima utvrđenima u višegodišnjim planovima.

Stoga je iz navedenih razloga primjereno izbrisati pravilo 5 % iz višegodišnjih planova.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Prijedlog je u skladu s Uredbom o ZRP-u i njime će se osigurati unutarnja usklađenost pravila iz višegodišnjih planova kojima Vijeće uređuje utvrđivanje godišnjih ribolovnih mogućnosti.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je skladu s drugim politikama Unije, u prvom redu s politikama u području zaštite okoliša.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prijedlogom se mijenjaju višegodišnji planovi te se on stoga temelji na istoj pravnoj osnovi, odnosno članku 43. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prijedlog je u isključivoj nadležnosti Unije kako je navedeno u članku 3. stavku 1. točki (d) UFEU-a. Stoga se načelo supsidijarnosti ne primjenjuje.

- **Proporcionalnost**

Cilj je prijedloga osigurati unutarnju usklađenost pravila iz višegodišnjih planova kojima Vijeće uređuje utvrđivanje godišnjih ribolovnih mogućnosti. Predložena izmjena potrebna je kako bi se to postiglo, a ujedno je i najprikladnija mjera za postizanje tog cilja.

- **Odabir instrumenta**

Budući da se prijedlogom izmjenjuju postojeće uredbe, najprikladniji pravni instrument jest uredba.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije / provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je 2023. raspravljala o pravilu 5 % s dionicima, konkretno sa Savjetodavnim vijećem za Baltičko more i regionalnom skupinom za ZRP država članica EU-a na Baltičkome moru („BaltFish”). Većina dionika izrazila je duboku zabrinutost o usklađenosti pravila 5 % s drugim pravilima iz višegodišnjih planova kojima se uređuje utvrđivanje ribolovnih mogućnosti i njegovim potencijalno ozbiljnim socioekonomskim posljedicama.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Unija svake godine od Međunarodnog vijeća za istraživanje mora (ICES)⁶ traži znanstvene savjete o stanju važnih ribljih stokova. Znanstveni savjeti ICES-a temelje se na internom savjetodavnom okviru koji su izradile njegove stručne skupine i tijela koja donose odluke, a u koji je ugrađeno načelo opreza koje se temelji na riziku od dugoročnog smanjenja stoka ispod vrijednosti B_{lim} od najviše 5 %⁷. Osim toga, znanstveni savjeti ICES-a objavljuju se u skladu s okvirnim sporazumom o partnerstvu s Komisijom.

- **Procjena učinka**

Cilj je prijedloga osigurati unutarnju usklađenost pravila iz višegodišnjih planova kojima Vijeće uređuje utvrđivanje godišnjih ribolovnih mogućnosti. Predložena izmjena višegodišnjih planova potrebna je kako bi se to postiglo, a ujedno je i najprikladnija mjera za postizanje tog cilja. Riječ je o ciljanoj i ograničenoj izmjeni posebnih odredaba višegodišnjih planova kojom se želi ukloniti unutarnja neusklađenost u tim uredbama. Budući da ne postoje opcije politike, procjena učinka ili javno savjetovanje nisu potrebni.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog ne sadržava nova pravila ni nove administrativne postupke za javna tijela (na razini Unije ili na nacionalnoj razini) kojima bi se povećalo administrativno opterećenje. Nije povezan ni s regulatornim opterećenjem, mikropoduzećima, MSP-ovima ili digitalnim pitanjima.

- **Temeljna prava**

Prijedlog nema predvidiv utjecaj na zaštitu temeljnih prava.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog ne utječe na proračun Unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Vidjeti odjeljak 1. „Kontekst prijedloga”.

⁶ <http://www.ices.dk/advice/Pages/Latest-Advice.aspx>

⁷ Savjeti ICES-a iz 2015., svezak 6., str. 4.: *EU request to ICES to provide FMSY ranges for selected North Sea and Baltic Sea stock*, https://ices-library.figshare.com/Articles/report/EU_request_to_ICES_to_provide_FMSY_ranges_for_selected_North_Sea_and_Baltic_Sea_stocks/18629411/1

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni uredaba (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973 i (EU) 2019/472 u pogledu ciljeva za utvrđivanje ribolovnih mogućnosti**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 43. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁸,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Jedan od ciljeva zajedničke ribarstvene politike (ZRP), kako je utvrđen u Uredbi (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁹, jest osigurati da se iskorištavanjem morskih bioloških resursa populacije izlovljanih vrsta obnavljaju i održavaju iznad razina koje mogu proizvesti najviši održivi prinos (MSY). U skladu s Uredbom (EU) br. 1380/2013 stopu iskorištavanja kojom se osigurava najviši održivi prinos trebalo je postići do 2015. gdje god je to moguće, a progresivno i postupno najkasnije do 2020. za sve stokove.
- (2) Kako bi se ostvarili ciljevi ZRP-a, uredbama (EU) 2016/1139¹⁰, (EU) 2018/973¹¹ i (EU) 2019/472¹² Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni su višegodišnji planovi za dugoročno upravljanje određenim stokovima za ribarstvo koje iskorištava te stokove u

⁸ SL C , , str. .

⁹ Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 22., <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/2023-01-01>).

¹⁰ Uredba (EU) 2016/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o utvrđivanju višegodišnjeg plana za stokove bakalara, haringe i papaline u Baltičkom moru i za ribarstvo koje iskorištava te stokove, o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2187/2005 i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1098/2007 (SL L 191, 15.7.2016., str. 1., <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1139/2020-12-01>).

¹¹ Uredba (EU) 2018/973 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o utvrđivanju višegodišnjeg plana za pridnene stokove u Sjevernome moru i za ribarstvo kojim se iskorištavaju ti stokovi, utvrđivanju pojedinosti o provedbi obveze iskrcavanja u Sjevernome moru i o stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 676/2007 i (EZ) br. 1342/2008 (SL L 179, 16.7.2018., str. 1.), <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/973/2019-08-14>).

¹² Uredba (EU) 2019/472 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o utvrđivanju višegodišnjeg plana za stokove ulovljene u zapadnim vodama i njima susjednim vodama i za ribarstvo koje iskorištava te stokove, o izmjeni uredaba (EU) 2016/1139 i (EU) 2018/973 i o stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EZ) br. 811/2004, (EZ) br. 2166/2005, (EZ) br. 388/2006, (EZ) br. 509/2007 i (EZ) br. 1300/2008 (SL L 83, 25.3.2019., str. 1.), <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/472/2019-08-14>).

Baltičkome moru, Sjevernome moru i zapadnim vodama i, ako se ti stokovi protežu izvan zapadnih voda, u susjednim vodama („višegodišnji planovi”).

- (3) U skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU) br. 1380/2013, u višegodišnjim planovima utvrđeni su mjerljivi ciljevi u obliku ciljanih stopa ribolovne smrtnosti. Te stope omogućuju fleksibilnost utvrđivanjem raspona vrijednosti (rasponi F_{MSY} s gornjim i donjim granicama) u skladu s postizanjem i održavanjem MSY-ja za ciljane stokove.
- (4) Ribolovne mogućnosti utvrđuju se u okviru tih raspona F_{MSY} . Ti se rasponi temelje na znanstvenim savjetima Međunarodnog vijeća za istraživanje mora (ICES) ili sličnog neovisnog znanstvenog tijela priznatog na razini Unije ili na međunarodnoj razini te se utvrđuju tako da sve razine ribolovne smrtnosti u tom rasponu dugoročno rezultiraju MSY-jem bez znatnog utjecaja na proces reprodukcije predmetnog stoka.
- (5) U skladu s člankom 2. stavkom 2. uredaba (EU) 2016/1139 i (EU) 2019/472 te člankom 2. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/973, raspon F_{MSY} izračunava se tako da se omogući dugoročno smanjenje prinosa od najviše 5 % u odnosu na MSY te je ograničen tako da vjerojatnost da će stok pasti ispod vrijednosti B_{lim} iznosi najviše 5 %.
- (6) U članku 4. stavku 6. uredaba (EU) 2016/1139 i (EU) 2018/973 te članku 4. stavku 7. Uredbe (EU) 2019/472 navodi se da se „ribolovne mogućnosti u svakom slučaju utvrđuju na način kojim se osigurava manje od 5 % vjerojatnosti da će biomasa stoka u mrijestu pasti ispod vrijednosti B_{lim} ” („pravilo 5 %”).
- (7) U određenim okolnostima povezanim sa stanjem određenog ribljeg stoka i kratkoročnom prognozom za razvoj njegove biomase, primjena pravila 5 % može dovesti do situacije koja ne bi bila u skladu s drugim pravilima iz višegodišnjih planova kojima se uređuje utvrđivanje ribolovnih mogućnosti i koja bi mogla imati ozbiljne socioekonomske posljedice.
- (8) Ako znanstveni savjeti upućuju na to da je za određenu godinu biomasa u mrijestu ciljanog stoka ili, u slučaju stokova škampa, brojnost određenih stokova, manja od vrijednosti MSY $B_{trigger}$, zaštitnim pravilima utvrđenima u uredbama (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973 i (EU) 2019/472 predviđa se donošenje svih odgovarajućih korektivnih mjera kako bi se osigurao brz povratak predmetnog stoka na razine koje su iznad one koja može proizvesti MSY. Konkretno, ribolovne mogućnosti utvrđuju se na razinama u skladu s ribolovnom smrtnosti koja je smanjena ispod gornjeg raspona F_{MSY} uzimajući u obzir smanjenje biomase.
- (9) Zaštitnim pravilima iz višegodišnjih planova predviđa se i donošenje dodatnih korektivnih mjera ako je biomasa stoka u mrijestu ciljanog stoka ili, u slučaju stokova škampa, brojnost određenih stokova, manja od vrijednosti B_{lim} kako bi se osigurao brz povratak predmetnog stoka na razine koje su iznad one koja može proizvesti MSY. U tom se kontekstu u članku 5. stavku 2. Uredbe (EU) 2016/1139 i članku 7. stavku 2. uredaba (EU) 2018/972 i (EU) 2019/472 izričito upućuje ne samo na obustavu ciljanog ribolova, nego i na druge moguće mjere kao što su odgovarajuće smanjenje ribolovnih mogućnosti te donošenje hitnih mjera ili tehničkih mjera.
- (10) U višegodišnjim planovima navodi se i da se mjere u oba slučaja odabiru u skladu s prirodom, ozbiljnošću, trajanjem i ponavljanjem stanja. Višegodišnji planovi obustavu ciljanog ribolova stoga propisuju samo ako se, u skladu s kriterijima iz višegodišnjih planova, to smatra odgovarajućom korektivnom mjerom potrebnom kako bi se osigurao brz povratak stoka na razine koje su iznad one koja može proizvesti MSY.

- (11) Drugim riječima, pravilo 5 % s jedne strane može značiti da se ribolovne mogućnosti ne mogu utvrditi i da se ciljani ribolov mora obustaviti. S druge strane, zaštitnim odredbama iz višegodišnjih planova zahtijeva se donošenje korektivnih mjera kako bi se stok doveo iznad vrijednosti B_{trigger} , pri čemu se te mjere temelje na pojedinačnoj ocjeni prikladnosti odabira takve mjere u skladu s kriterijima utvrđenima u višegodišnjim planovima. Osim toga, u višegodišnjim planovima upućuje se na mogućnost, a ne obvezu, obustave ciljanog ribolova, pod uvjetom da se takva mjera smatra primjerenom u skladu s kriterijima utvrđenima u višegodišnjim planovima.
- (12) Stoga je tu nedosljednost u pravnom okviru potrebno ukloniti brisanjem odredaba u uredbama (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973 i (EU) 2019/472 kojima se predviđa da se ribolovne mogućnosti u svakom slučaju utvrđuju na način kojim se osigurava da vjerojatnost da će stok pasti ispod vrijednosti B_{lim} iznosi najviše 5 %.
- (13) Uredbe (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973 i (EU) 2019/472 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjena Uredbe (EU) 2016/1139

Članak 4. stavak 6. Uredbe (EU) 2016/1139 briše se.

Članak 2.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/973

Članak 4. stavak 6. Uredbe (EU) 2018/973 briše se.

Članak 3.

Izmjena Uredbe (EU) 2019/472

Članak 4. stavak 7. Uredbe (EU) 2019/472 briše se.

Članak 4.

Ova Uredba stupa na snagu tri dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik